

Ayşe (Orhan Kemal'in "Kötü Yol" adlı Romanı) Duygusal

Karakter Nuran ve İhsan'ın annesi olan Ayşe, çamaşırcılık yaparak geçinir. Ansızın kaybettiği mesleği uçkâğıtçı olan kocasını sık sık anan anne, çocuklarının mürüvvetini görmeyi ve torunları ile birlikte mutlu bir hayat sürmeyi hayal eder. Sürekli usanmadan çamaşır yıkayan elleri nasır tutmuş Ayşe, geçim yükünü oğlu ile birlikte omuzlar. Aklında güzel kızı ile ilgili endişeleri ve kaygıları olsa da çocuklarına belli etmemeye çalışır. Kendini iki çocuğuna adayan anne, oğlunun arkadaşı Reşat'a güvenir. İyi niyetine kurban giden Ayşe annenin kızı Reşat tarafından kirletilir. Kızına lafını geçiremeyen duygusal anne, Nuran'ın kaçma mektubunu okuduktan sonra yıkılır ve kalp krizi geçirerek komşusunun kollarında ölür. İhsan'ın kızını bulup, ona sahip çıkmasını istediğini komşusuna vasiyet eder.

Aktiviteler Gün içinde sürekli çamaşır yıkayan, kirlileri alan, temizleyen sonra da yerine teslim eden Ayşe, evlatları için didinmekten başka bir şey yapmaz. Kalan zamanlarında namaz kılar, tespih çekerek dua eder.

ÖRNEK ANILAR

Çalışkan Evlendiği günden beri gece gündüz durmadan çalışan Ayşe, boş durmayan çalışkan biridir. Çamaşır makinelerin çoğalmasına üzülen Ayşe, ne kadar yorulsa da işlerinin azalmasını istemez: "Ta kocasının zamanından beri bitmek bilmeyen, ne zaman biteceği de belli olmayan çamaşırlar! Bu çamaşırlar bitmemeliydi. Bu çamaşırlar biterse rızıkları da bitebilirdi. Son zamanlarda ortalığı sarıp duran çamaşır makinelerine de bunun için kızıyor, bu "gâvur icadı"ndan korkuyordu."

Endişeli Kızının güzelliğinin farkında olan Ayşe, sürekli kızın bir oğlan tarafından kaçırılacak, kirletilecek olmasından dolayı endişe duysa da ne çevrenin kızına dediklerinin değiştirebilir ne de kızının aklındakileri değiştirebilir. Kızının aklının çelinmesinden ve kötü yola düşme ihtimalinden bile büyük endişe duyar: "Bu kız, bu güzel, çok güzel kız günün birinde kötü yola düşer diye korkmuyor muydu sanki? Geceleri yorgun bedenini attığı yatağında hep bunları düşünmüyor muydu? Bu kız, bu kızın güzelliği, sesinin tatlılığı, ses mahalleye yayılınca yedisinden yetmişine kadar mahalleli erkeklerin safi kulak kesilişleri, bir zamanlar gidip geldiği Sanat Enstitüsü'ndeki zengin arkadaşlarının hala arada sırada gelerek, "Ah Nuran, canım Nuran. Bugün her zamankinden daha güzelsin!" ya da "Biz senin yerinde olsak başımızı alır İstanbul'a gider, film şirketlerine görünürdük. Vallahi de billahi de ilk görüşte sana başrolü verirler, meşhur olur, zengin olursun kız!" deyişleri..."

Duygusal Kendini çocuklarına adanmış olan Ayşe, oğlunun gurbete çalışmaya gidecek olmasına dayanamaz ağlar. Oldukça duygusal bir yapıda olan Ayşe'nin olumsuz düşüncelerine engel olmak güçtür: "Ağlamamak elde mi? Ah elde mi ağlamamak İhsan? Ben seni bu boya getirinceye kadar neler çekmedim! Gidiyorsun. İhtiyar ananı bırakıp gidiyorsun. Hasret kıyamete kalırsa ya yavrum? Ya gelir, beni sağ bulamazsan?"

Çaresiz Oğlu İhsan uzaklara gidince kızı Nuran'ı kontrol etmekte zorluk yaşayan yaşlı kadın çaresiz bir halde kendini Reşat'a güvenmiş bir halde bulur. Kızı ile diyalog kuramayan Ayşe, kendi kendine üzülür, ağlar: "Yaşlı kadın, huyunca, başlamıştı gene ağlamaya. Ne çileli başı vardı! Oğlan ta Allah'ın dağında, uzaklarda, kızı burnunun ucunda ama neye yarar? Kendi başına buyruk olmak istiyor, bana kimse karışmasın diyordu."

İyi niyetli Kızını sıkıttığını düşünen, onu mutlu etmek için gezmesine müsaade eden Ayşe, oğlunun yakın dostu Reşat'a güvenerek kızının geceleri onunla çıkmasına izin verir. Hatta Reşat'a oğlu kadar inanır: "Sen olunca akan sular durur oğlum... Başkası olsa, vallahi adımını kapıdan attırmazdım. Ama sen, sen başka. Senin, İhsanımdan hiç farkın yok yanımda!"